

Titel: Retterne.

Citation: "Retterne.", i *1902/1903: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r13-shoot-chptrd1e93.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: 1902/1903: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Retterne.

§ 1.

De almindelige Domstole ere Højesteret, Landsretterne og Underretterne.

Rigsretten, Sessionerne, de gejstlige og militære Retter omfattes ikke af denne Lov.

§ 2.

Højesteret er øverste Domstol for liele Riget. Den har sit Sæde i Kjøbenhavn og bestaar af en Justitiarius og 12 andre Højesteretsdommere. Til at træde i Justitii Sted i paakommende Tilfælde beskikker Kongen en af Rettens ordentlige Dommere.

I hver Sags Afgørelse ved Højesteret deltage, for saa vidt ikke andet særlig er bestemt, mindst 7 Dommere. Haves i nogen Sag ikke det fornødne Antal af Rettens ordentlige Dommere til Raadighed, kalder Justitiarius en eller flere Landsdommere til at deltage i Sagens Behandling.

I Sø- og Handelssager kan Justitiarius efter Rettens Beslutning tilkalde 2 Søkyndige eller 2 Handelskyndige eller 2 Søkyndige og 2 Handelskyndige blandt et Antal af 10 Handelskyndige og 5 Søkyndige, valgte paa den i Lov om en Sø- og Handelsret af 19. Februar 1861 §3 angivne Maade og udenfor det Antal af Sø- og Handelskyndige

som vælges til Landsretten (jvfr. § 9). Tilkaldelsen sker for en enkelt Sag og paa det Tidspunkt, som Retten finder tjenligt. Den Tilkaldte er, indtil vedkommende Sag er paadømt, Medlem af Retten.

Ved Sø- og Handelssager forstaas i denne Lov de borgerlige Sager, i hvilke Fagkendskab henholdsvis til Søforhold og til Handelsforhold skønnes at være af Betydning; og ved Afgørelsen heraf vil der være at tage særligt Hensyn til, om begge Parter ønske Behandling af Sagen som Sø- eller Handelssag.

Paa samme Maade og med lige Virkning som i 3die Stykke angivet kan der i en Sag, til hvis Paakendelse Retten finder Medhjælp af særlig teknisk Indsigt nødvendig, tilkaldes 2 teknisk Kyndige.

§ 3.

Skriverforretningerne ved Højesteret samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas af en Justitssekretær. Ved Skriverkontoret ansættes 3 Fuldmægtige og det øvrige fornødne Kontorpersonale. Højesterets Justitiarius træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

§ 4.

Højesteret holder Møde til de samme Tider, som hidtil har været brugeligt; men Retten kan bestemme saadanne Forandringer heri, som den maatte anse for hensigtsmæssige, hvorom det fornødne bliver at bekendtgøre i Lovtidende.

Beslutninger af Retten, som gaa ud paa i Henhold til Reglerne i Bøgerne om den borgerlige Retspleje og Strafferetsplejen at tilstede Afvigelser fra de almindelige processuelle Regler, ere ikke bundne til de foreskrevne eller vedtagne Mødetider.

§ 5.

Der skal være 2 Landsretter: Østre Landsret og Vestre Landsret, hver med samme Landomraade, som henholdsvis Landsoverretten i Kjøbenhavn og Landsoverretten i Viborg hidtil har haft.

Østre Landsret, der har sit Sæde i Kjøbenhavn, bestaar af en Justitiarius og indtil 16 andre Landsdommere; Vestre Landsret, der har sit Sæde i Viborg, bestaar af en Justitiarius og indtil 11 andre Landsdommere.

I Justitiarii Forfald træder i fornødent Fald det ældste tilstedeværende ordentlige Medlem af Retten i hans Sted.

Til i Stedet for en Landsdommer at tiltræde Landsretten, naar denne i Medfør af § 12 holder Møde uden for dens Hovedtingsted, kan Justitsministeren for hvert enkelt Ting beskikke en af de i Landsretskredsen ansatte Underretsdommere.

§ 6.

Landsretternes Domsmyndighed omfatter dels Behandling og Paakendelse i første Instans af Retssager i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i Bøgerne om den borgerlige Retspleje og Strafferetsplejen, dels Prøvelse i anden Instans af Underretternes Behandlinger og Afgørelser overensstemmende med de nævnte Regler.

§ 7.

Hvor ikke andet er særlig bestemt i denne Lov, deltage i de enkelte Landsretssagers Behandling mindst 3 af Rettens Dommere. Sagernes Fordeling mellem Dommerne bestemmes af Justitiarius efter Forhandling med Rettens Medlemmer.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 8.

I de Sager, som indbringes for Landsretten i Medfør af Bogen om Strafferetsplejen, beklædes Formandspladsen af en af Kongen blandt Rettens Medlemmer dertil for et Tidsrum af 5 Aar ad Gangen

beskikket Formand. Ved hver Landsret kan beskikkes 3 saadanne Formænd.

§ 9.

I Sø- og Handelssager dannes Østre Landsret af en blandt Rettens Dommere for 5 Aar ad Gangen af Konger beskikket Formand og 4 sø- eller handelskyndige Dommere; dog kan Retten beklædes af Formanden alene, naar der ikke er Spørgsmaal om Vidneførsel, Syn og Skøn, Afhøring af Parter, Parts Ed, Kendelse om omtvistede Punkter eller Domsforhandling. Naar Søforklaringer skulle optages for Landsretten (jfr. § 310) dannes Retten af Formanden og to søkyndige Medlemmer.

De sø- og handelskyndige Medlemmer vælges paa den i Lov af 19de Februar 1861 § 3 angivne Maade og skulle have de i samme Lovs § 4 nævnte Egenskaber, ligesom Bestemmelserne i bemeldte Lovs § 6 og 7 skulle gælde for dem. Deres samlede Antal og det i øvrigt fornødne fastsættes ved kgl. Anordning.

Ved kgl. Anordning kan det bestemmes, at Vestre Landsret i Handels- og

Søsager dannes paa samme Maade som ovenfor bestemt med Hensyn til Østre Landsret.

§ 10.

Er Formanden forhindret fra at fungere i nogen af de i de to foregaaende Paragrafer omhandlede Sager, kan Landsrettens Justitiarius enten selv overtage dennes Hverv eller overdrage det til en anden af Rettens Dommere. I andre Sager beklædes Formandspladsen af Rettens Justitiarius eller, naar han ikke deltager i Behandlingen, af den efter Tjenesteaelder ældste af de 3 Dommere, af hvem Retten dannes.

§ 11.

Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas ved hver Landsret af en Justitssekretær, der tillige er Retsskriver. Desuden ansættes der ved Landsretterne, foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale, ved Østre Landsret 6, ved Vestre Landsret 3 Fuldmægtige. Landsrettens Justitiarius træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

§ 12.

Domsbehandling af Straffesager, i hvilke Bevisførelse skal finde Sted for Landsretten, foregaar dels paa det Sted, hvor Landsretten har sit Sæde, dels paa andre af Justitsministeren ved Anordning dertil fastsatte Steder i Landsretskredsen. I Anordningen bestemmes, hvilke Dele af Landsretskredsen der skulle henlægges til hvert af disse Tingsteder. Til Behandling af de her omhandlede Sager afholdes regelmæssigt Ting af Østre Landsret i Løbet af hver Maaned i Kjøbenhavn, og i øvrigt af hver Landsret en Gang i Løbet af hver 3 Maaneder paa hvert af Tingstederne uden for Kjøbenhavn; dog afholdes paa Bornholm intet Ting i Maanederne December, Januar og Februar.

Til Behandling og Paakendelse paa de Ting, der saaledes afholdes uden for Landsrettens Hovedtingsted, kunne ogsaa henvises saadanne borgerlige Retssager, med Hensyn til hvilke Retten i Henhold til § 178 har bestemt, at Domsbehandlingen skal foregaa uden for Rettens Sæde.

Tiden for de ovennævnte regelmæssige Tings Begyndelse bestemmes for hvert Fjerdingaar af Landsrettens Justitiarius og bringes til almindelig Kundskab.

Forelagte Lovforslag m. m. 109

Overordentlige Ting til Domsbehandling af Straffesager, i hvilke Bevisførelse skal finde Sted for Landsretten, kunne afholdes saa vel paa Rettens Hovedtingsted som paa dens andre Tingsteder, naar Landsrettens Justitiarius finder dette fornødent.

§ 13.

Til Behandling af andre end de i § 12 nævnte Sager afholder Landsretterne Møder til de Tider, som Retterne bestemme, og hvorom offentlig Bekendtgørelse finder Sted. Overordentlige Møder kan vedkommende Formand beramme, naar saadant af særegne Grunde findes fornødent. I Tiden fra 1ste Juli til 31te August behandles dog kun Sager, som indbringes i Medfør af Bogen om Strafferetsplejen, samt følgende borgerlige Retssager: Sager om Forfølgning af Arrest og Forbud, Kæremaal og Be- sværing til Retten samt efter Begæring af en af Parterne saadanne Sager, hvis Fore- tagelse af Retten skønnes at være paatrængende.

§ 14.

Landsretskredsene inddeles i Underretskredse. Disses Tal og Omraade fastsættes ved særlig Lov.

§ 15.

Underrettens Virkekreds omfatter Behandling og Paakendelse af Retssager samt Foretagelse af Retshandlinger i det Omfang, som bestemmes ved Bøgerne om den

borgerlige Retspleje og om Strafferetsplejen.

§ 16.

Herefter skulle ikke blot saadanne Forretninger som Politi-, Udskrivnings- og Notarialforretninger, der ogsaa hidtil ere betragtede som administrative, men tillige alle de Forretninger vedrørende Skøde- og Pantebogsvæsen, Auktionsvæsen, Fogedvirksomhed, Skifteforvaltning, Udmeldelser udenfor Retsplejen, Tiendeveder- lagsberigtigelser og Landvæsenkommissionssager, der hidtil have henhørt til eller staaet i Forbindelse med Retsplejen, udføres af Øvrigheder, nemlig i Kjøbenhavn de hidtilværende Politi-, Udskrivnings-, Auktions-, Notanal- og Foged- myndigheder, en Bestyrer af Skøde- og Pantebogsvæsenet med 4 Fuldmægtige og en Skifteforvalter med Fuldmægtige; udenfor Kjøbenliavn: i hvert Syssel en Sysselmand

eller, naar Syslets Befolkning udgør mere end 35,000 Mennesker, 2 Sysselmænd.

Syslernes Tal og Omraade fastsættes ved samme Lov, som bestemmer Under- retskredsens Tal og Omraade (jfr. § 14). Hvor der bliver flere Sysselmænd i et Sysse, fastsættes Forretningernes Fordeling mellem disse og Embedernes Betegnelse ved kongelig Anordning.

Notarialvæsenets Ordning i Kjøbenliavn sker ligeledes ved kongelig Anordning.

Endvidere bestemmes ved kgl. Anordning, hvilken Medhjælp af sø- eller handelskyndige Mænd Skifteforvalter og Sysselmænd skulle have ved Behandlingen af Handlendes, Fabrikanters og Skibsrederes Konkursboer.

I de Tilfælde, hvori Lov om Tiendevederlagets Berigtigelse af 23de Januar 1862 giver Adgang til retslig Paaanke, skal Søgmaal i første Instans for Landsret træde i Ankes Sted.

§ 17.

Kjøbenhavns Byting, som udgør Underret for Kjøbenliavn, bestaar af en Justitiarius og indtil 16 andre Dommere. Bytinget deles i indtil 16 Afdelinger,

som hver beklædes af en enkelt Dommer, der behandler og paakender de til Afdelingen henlagte Sager. Forretningernes Fordeling mellem Afdelingerne bestemmes af Justitiarius med Justitsministerens Billigelse. Justitiarius fordeler, efter Forhandling med Rettens øvrige Medlemmer, Afdelingerne imellem Medlemmerne. Naar det gøres fornødent, kan Justitiarius overdrage til et Medlem af Retten midlertidig eller i enkelte Sager tillige at udføre Forretninger i en anden Afdeling end den ham tildelte.

I Sø- og Handelssager, som høre under Kjøbenhavns Byting, tiltrædes den paagældende Afdeling af Bytinget af 2 sø- eller handelskyndige Medlemmer overensstemmende med de i § 9 givne Regler for den østre Landsret, saaledes at det

Medlem af Bytinget, hvem Afdelingen er overdragen, er Formand.

§ 18

Til Kjøbenhavns Byting hører et Skriverkontor.

Skriverkontoret, hvorunder Skriverforretningerne ved Bytingets forskellige Afdelinger samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter vedrørende Domssager høre, forestaas af en Justitssekretær; der ansættes indtil 17 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale.

Fordelingen af de under Skriverkontoret hørende Forretninger fastsættes af Bytingets Justitiarius efter Forhandling med Justitssekretæren.

§ 19

Bestemmelse om Tiden for ordentlige Møder i de Afdelinger af Bytinget, der behandle Domssager, saavel som om Bekendtgørelsen heraf træffes af Bytingets Justitiarius med Justitsministerens Billigelse; overordentlige Møder kunne berammes af Dommeren i den paagældende Afdeling. Møder i andre Sager berammes af Dommeren overensstemmende med Reglerne i 2den og 3die Bog.

§ 20.

Udenfor København beklædes Underretterne hver af en Dommer. Denne besørger tillige de under Retten hørende Skriverforretninger og Udfærdigelser og meddeler Udskrifter af Retsbøgerne. Han oppebærer de befalede Retsafgifter og aflægger Regnskab derfor.

I Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 35,000 Indbyggere, kan der ansættes en særlig Dommer, til hvilken henlægges de Dommeren ved Underretterne paahvilende Forretninger vedrørende Strafferetsplejen.

§ 21.

I Søsager tiltrædes Underretten uden for København af 2 søkyndige Mænd overensstemmende med Reglerne i Lov om Søretter af 12te April 1892 §§ 2, 3, 4 og og saaledes at Retten kan beklædes af Formanden alene i de foran i § 9 angivne Tilfælde. For saa vidt handelskyndige Dommere skulle tiltræde en Landsret i Handelssager, kan det, hvor Forholdene tilstede det, ved kgl. Anordning bestemmes, at Underretter udenfor København i vedkommende Landsretskreds i Handelssager skulle tiltrædes af handelskyndige Medlemmer.

§ 22.

Ved kgl. Anordning bestemmes Tingstederne for Underretterne udenfor København.

Tildeles der en Retskreds flere Tingsteder, fastsætter Anordningen de Dele af Kredsen, som med Hensyn til Rettens ordentlige Møder skulle henhøre til ethvert af disse.

Dommeren skal have Bolig ved Kredsens Tingsted eller, naar Kredsen har flere Tingsteder, ved Hovedtingstedet. Dog kan Justitsministeren tilstede Afgang herfra.

§ 23.

Ved kongelig Anordning bestemmes Tiden for de ordentlige Retsmøder til Domssagers Behandling paa ethvert af Retskredsens Tingsteder; herved iagttages, at der fastsættes forskellige Tingdage for de forskellige Tingsteder. Dommeren berammer

i hvert enkelt Tilfælde Tiden for andre Retsmøder.

§ 24.

Sø- og Handelssager kunne behandles ved de for almindelige borgerlige Rets- sager dannede Retter, naar begge Parter ere enige herom.

Begæring om, at en Sag skal behandles som Sø- eller Handelssag, eller Ind- sigelse derimod skal fremsættes senest paa den første Tægtedag. Rettens Afgørelse af Spørgsmaal derom kan ikke medføre Afvisning af Sagen, men kun Henvi- sning af

dens videre Behandling til den rette Domstol. Kærefristen er 3 Dage.

§ 25.

Regeringens Ret til, uden for det i D. L. 1—2—1 omhandlede Tilfælde, at an- ordne ekstraordinære Retter bortfalder. Dog forbeholdes der Regeringen Adgang til at tillægge Landvæsenskommissioner dømmende Myndighed til at afgøre de ved Inddæmnings- og Udtørringsforetagender opstaaende Spørgsmaal i samme Omfang som hidtil.

Ligeledes kan Kongen, dels i Sager, i hvilke der foreligger Sigtelse for Over- trædelse af den borgerlige Lovgivning og tillige for Forhold, der vedrører Sigtedes Stilling som gejstlig Embedsmand, dels i Sager, hvorunder Personer, af hvilke nogle henhøre under militære, andre under borgerlige Retter, sigtes for Delagtighed i samme forbryderske Forhold, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes ved borgerlig Ret. I saadanne Tilfælde kan Kongen tilforordne de Retter, til hvilke Sagens Undersøgelse og Paakendelse henvises, samt de Domstole, hvem Paakendelsen i Tilfælde af Anke tilkommer, hver tvende henholdsvis gejstlige eller militære Med- lemmer som Dommere.

§ 26.

Paa Søn- og Helligdage afholdes ikke Retsmøder undtagen i paatrængende Tilfælde. Om Tilfældet er paatrængende, afgøres af Retten eller dennes Formand.

I den stille Uge og i Tiden fra 24de December til 6te Januar bortfalde de ordentlige Retsmøder.

§ 27.

De Retsbøger, som føres, autoriseres ved de af flere Dommere bestaaende Retter af vedkommende Justitiarius og ved de øvrige Retter af vedkommende Dommer.

Retsbøgernes Indretning bestemmes, inden for de ved Lov eller Anordning dragne Grænser, for de af flere Dommere bestaaende Retter af Justitiarius, for de øvrige Retters Vedkommende af Landsrettens Justitiarius.